

Ważniejsze nowości w roku szkolnym 2011/2012

Wdrożenie rządowego programu Cyfrowa Szkoła oraz przedłużenie o dwa lata okresu, w którym rodzice podejmują decyzję o posłaniu do szkoły sześciolatka to jedne z najważniejszych decyzje Ministra Edukacji Narodowej w roku szkolnym 2011/2012. Roku, w którym władze oświatowe skoncentrowały się na spokojnym wdrażaniu przyjętych wcześniej rozwiązań.

Wakacje rozpoczyna właśnie 5 mln 474 tys. 600 uczniów i słuchaczy ze szkół różnego typu.

Cyfrowa szkoła

Aby szkoła była nowoczesna i bardziej atrakcyjna dla młodych ludzi, w tym roku szkolnym uruchomiony został rządowy program Cyfrowa szkoła. Opiera się on na założeniu, że jednym z zasadniczych zadań współczesnej szkoły jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Zadanie to ma być realizowane przez nauczycieli, którzy potrafią świadomie i umiejętnie wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji.

Rozsądne wdrożenie istotnych rozwiązań systemowych warto wesprzeć pilotażem i w przypadku Cyfrowej szkoły przewidziano takie podejście. Pilotaż, realizowany od kwietnia 2012 r. potrwa do końca sierpnia 2013 r. Weźmie w nim udział ok. 400 szkół. Całkowity koszt pilotażu programu to 61 mln zł. W samym 2012 r. na jego realizację zarezerwowano w budżecie państwa środki w wysokości 50 mln zł (w tym 44 mln zł na zakup pomocy dydaktycznych). Docelowy program ma być realizowany od 2014 r.

Sześciolatki do szkoły obowiązkowo od 2014 r.

W tym roku szkolnym zapadła decyzja o przedłużeniu o dwa lata okresu, w którym rozstrzygnięcie o rozpoczęciu przez dziecko sześciolatkę edukacji szkolnej należy do rodziców lub opiekunów. Oznacza to, że do 2014 roku będą oni tak, jak dotychczas, decydować o posłaniu do szkoły dzieci urodzonych w latach 2006 i 2007.

Objęcie obowiązkiem szkolnym wszystkich dzieci sześciolatkę nastąpi od 1 września 2014 roku. W konsekwencji, dzieci urodzone w 2008 roku i w latach kolejnych będą rozpoczynały naukę w szkole w wieku sześciu lat.

Dodatkowe dwa lata są potrzebne niektórym samorządom i dyrektorom do lepszego przygotowania szkół na przyjęcie młodszych uczniów, m.in. poprzez wykorzystanie dostępnych na ten cel środków z budżetu państwa oraz z europejskiego funduszu

społecznego. Przypominamy, że niezależnie od liczby dzieci sześciolatków w szkołach, gminy w tym roku dostaną na ich edukację 600 milionów złotych z budżetu Państwa, co pozwoli na lepsze dostosowanie warunków w szkołach zanim obniżenie wieku obowiązku szkolnego obejmie wszystkie sześciolatki.

Dzieci pięcioletnie nadal będą objęte obowiązkiem uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym.

Aby szkoły lepiej przygotowały się na przyjęcie najmłodszych uczniów, Minister Edukacji Narodowej zrealizował i zaplanował akcje, programy i konkursy wspierające najbardziej zainteresowane środowiska.

Jako wsparcie idei obniżenia wieku obowiązku szkolnego prowadzona jest przede wszystkim ogólnopolska akcja informacyjna, która przybliży ideę obniżenia wieku szkolnego rodzicom przedszkolaków. Jej ważnym elementem był konkurs „Mam 6 lat”, adresowany do rad rodziców przedszkoli i szkół podstawowych. Celem konkursu była promocja najciekawszych formy aktywności rad rodziców, którym zależy na przyjaznej adaptacji dzieci sześciolatków w szkole. Konkurs miał również służyć wspieraniu współpracy między radami rodziców w przedszkolach i szkołach.

Forum Rodziców przy ministrze edukacji

Dla minister edukacji narodowej Krystyny Szumilas, głos rodziców jest bardzo ważny w dyskusji o edukacji. Dlatego z jej inicjatywy powstało Forum Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej (zaproszenie do udziału w Forum przyjęły 33 organizacje społeczne). Forum jest już stałym miejscem dialogu i współpracy ministerstwa z przedstawicielami rodziców. Daje ono również możliwość wymiany doświadczeń między jego uczestnikami. Do udziału w pracach Forum mogą zgłaszać się organizacje rodzicielskie działające w formule non-profit na rzecz współpracy rodziców ze szkołą.

Egzamin gimnazjalny według nowej formuły

Egzamin gimnazjalny, przeprowadzony w kwietniu 2012 roku, był pierwszym zrealizowanym według nowej formuły, która sprawdza efekty nowego sposobu nauczania, opisanego w nowej podstawie programowej. Zakłada on przede wszystkim kształcenie umiejętności wykorzystywania zdobywanej wiedzy w praktyce.

Egzamin, jak dotychczas, składał się z trzech części – humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i z języka obcego nowożytnego. Jego wyniki są natomiast wyrażane, co jest

nowością, dla zadań z każdego z pięciu bądź sześciu zakresów. język polski, historia i wiedza o społeczeństwie, matematyka, przedmioty przyrodnicze, język obcy nowożytny na poziomie podstawowym, język obcy nowożytny na poziomie rozszerzonym. Wynik z egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym po raz pierwszy liczył się przy rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

Nowa formuła egzaminu zakłada odejście od odtwarzania encyklopedycznej wiedzy. Koncentruje się on w większym stopniu na sprawdzaniu stosowania przez uczniów w praktyce nabytej wiedzy i umiejętności. W szczególności na rozumieniu i przetwarzaniu tekstów, stosowaniu narzędzi matematycznych w życiu codziennym oraz stosowaniu wiadomości do identyfikowania problemów, ich rozwiązywania, a także wnioskowania. Aby to osiągnąć zmianie uległ sposób konstruowania zadań.

Wypowiedzi pisemne oceniane są teraz holistycznie (całościowo). W ocenianiu tym patrzy się od razu na wykonanie całego zadania. Obecnie najważniejsze jest ocenianie umiejętności ucznia i jego toku rozumowania (odchodzi się od oceniania wg. „klucza”). Zdający musi wykazać się biegłością w „operowaniu” posiadanymi wiadomościami w celu np. rozwiązania postawionego problemu.

Szczegółowe wyniki nowego egzaminu gimnazjalnego podawane są w procentach i centylach. W przypadku konkretnego ucznia wynik procentowy oznacza odsetek zdobytych przez niego punktów. Wynik centylowy określa odsetek liczby gimnazjalistów, którzy uzyskali z danego zakresu wynik taki sam lub niższy od danego ucznia.

Nowe ramowe plany nauczania

Nowe rozporządzenie o ramowych planach nauczania to kolejny etap wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, której głównym celem jest poprawa efektów kształcenia poprzez nacisk na kształcenie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce. Rozporządzenie wprowadziło zmiany w ramowych planach nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych, w których nowa podstawa programowa zacznie obowiązywać (w klasach pierwszych) od 1 września 2012 r.

Zgodnie z nową podstawą programową w tych typach szkół (z wyjątkiem zasadniczej szkoły zawodowej i szkoły policealnej) przedmioty obowiązkowe mogą być nauczane w zakresie podstawowym lub w zakresie rozszerzonym.

W liceum ogólnokształcącym uczeń będzie miał obowiązek wyboru od 2 do 4 przedmiotów, spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej w

zakresie rozszerzonym, przy czym co najmniej jednym z tych przedmiotów musi być: historia, biologia, geografia, fizyka lub chemia.

Uczeń, który nie będzie uczył się historii w zakresie rozszerzonym, będzie obowiązany realizować przedmiot uzupełniający historia i społeczeństwo. Zadaniem tego przedmiotu jest pogłębienie wiedzy uczniów w zakresie nauk humanistycznych oraz ukształtowanie w nich postawy obywatelskiej. W ramach tego przedmiotu nauczyciele mają obowiązek wprowadzić do zajęć wątek „Ojczysty Panteon i ojczyste spory”.

Uczeń, który nie wybierze w zakresie rozszerzonym biologii, chemii, fizyki lub geografii, będzie obowiązany realizować przedmiot uzupełniający przyroda, obejmujący wiedzę z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych.

Zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem, zajęcia zostały podzielone na obowiązkowe i nieobowiązkowe. Do drugiej grupy zajęć należą: religia, etyka, wychowanie do życia w rodzinie, język mniejszości narodowej lub etnicznej, język regionalny, zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego. Zarówno jedne, jak i drugie zajęcia w szkole publicznej realizowane są nieodpłatnie. Lekcje religii są i będą organizowane i finansowane na tych samych zasadach, jak dotychczas.

Zmiana podręczników nie częściej niż co trzy lata

Wydawcy nie będą mogli wprowadzać w podręcznikach zmian częściej niż co trzy lata – to efekt znowelizowanego rozporządzenia w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników. Rozporządzenie wprowadza ponadto zmiany w zakresie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników w formie elektronicznej poprzez uszczegółowienie wymagań, jakie powinny spełniać podręczniki w formie elektronicznej. Istotą sprawy jest to, aby mogli z nich korzystać uczniowie o zróżnicowanych umiejętnościach w zakresie posługiwania się technologią informacyjną. Nowelizacja dotyczy również zmiany w zakresie sporządzania opinii językowych o treści podręcznika, poprzez wprowadzenie dodatkowej, końcowej opinii.

Nowy System Informacji Oświatowej

Zgodnie z przewidywaną nowelizacją ustawy o Systemie Informacji Oświatowej, do bazy danych SIO nie będą przekazywane te dotyczące objęcia konkretnego ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną. W bazie danych SIO będą gromadzone wyłącznie dane o

liczbie uczniów objętych taką pomocą. W celu zapewnienia rzetelności, dane te będą generowane na podstawie informacji o poszczególnych uczniach zgromadzonych w lokalnej bazie danych SIO, prowadzonej przez szkołę lub inną placówkę.

Szkoły zawodowe

W ostatnim roku szkolnym wprowadzone zostały również zmiany dotyczące szkolnictwa zawodowego w zakresie podstawy programowej kształcenia w zawodach. Jest ono częścią zmian w szkolnictwie zawodowym, które dostosowują je do wymagań współczesnego rynku pracy. Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach będzie obowiązywała od września 2012 roku.

W nowej podstawie programowej określone są wiedza i umiejętności zawodowe oraz kompetencje personalne i społeczne, które uczeń musi nabyć w procesie kształcenia.

Zgodnie z wprowadzaną reformą kształcenia zawodowego, w każdym z zawodów wyodrębnione zostały kwalifikacje składające się na poszczególne zawody.

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach ma istotne znaczenie również dla rozwoju ustawicznej edukacji zawodowej osób dorosłych, zainteresowanych uzyskaniem dodatkowych kwalifikacji lub zmianą zawodu. Efekty kształcenia określone dla poszczególnych kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie będą bowiem uwzględniane w procesie kształcenia realizowanego na kwalifikacyjnych kursach zawodowych oraz kursach umiejętności zawodowych.

Zmiana zasad kierowania nieletnich do MOW i MOS

Umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (MOW) jest obecnie jedynym środkiem wychowawczym, jaki mogą stosować sądy rodzinne wobec nieletnich. Natomiast kierowanie do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS) odbywa się teraz wyłącznie na wniosek rodziców (opiekunów prawnych) dziecka na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno - pedagogicznej. Rozdzielenie sposobu kierowania do placówek MOS i MOW służyć ma zapewnieniu edukacji i wsparcia odpowiedniego do potrzeb wychowanków każdego typu ośrodków.